

[Melchior]

ministeren, bestemmer, hvordan der må males, og hvad der er kunst, og hvad der ikke er kunst. Hvorfor sammenlignede hr. H. C. Hansen ikke med de demokratiske stater, som vi er sammenlignelige med i vor styreform og i opfattelsen af mange ting? De har jo alle sammen – jeg har ikke undersøgt dem alle, men jeg kender til så manges forhold, at jeg tror, jeg tør udvide det til at sige, at de har jo alle sammen en støtte til kunst og kulturliv, og der er ingen, der af den grund har kunnet hævde, at de er på vej til at blive diktaturstater.

Hr. Glensgård fortsatte, dog med noget højere stemmeføring, tankegangen og sagde: »Hvem skal afgøre?« Og så udpegede han et par socialdemokrater, som om de ville opkaste sig til kulturpaver. Sandheden er, at den nuværende socialdemokratiske kulturminister i hele sin ministertid gang på gang på gang – og også de ordførere, socialdemokratiet har haft i slige spørgsmål – har afvist en lovgivning, som jeg ved fra udvalget at fremskridtspartiets repræsentant netop har støttet, om, at der skal være en ministeransvarlighed for anvendelse af kulturstøttemidler.

Det er derfor fremskridtspartiet, der står for det, der kunne begynde at minde om autoritære systemers kulturpolitik, nemlig at én person eller ét organ skal have diktatoriske, censuragtige beføjelser. Når ministeren skal sige, om et filmtilskud må ydes eller ej, så er det at tillægge ham diktatoriske beføjelser, og det er det, fremskridtspartiet gentagne gange i årevis er gået ind for, og det er det modsatte af, hvad socialdemokratiet er gået ind for, og det er det modsatte af, hvad mit parti og mange andre partier er gået ind for, og derfor er det simpelt hen med helt forkert for tegn, at hele sangen er blevet sunget her.

Jeg kunne gå i detaljer, men jeg har lovet at tale kort. Når hr. H. C. Hansen siger, at det er en kendsgerning, at under kulturminister Niels Matthiasens regime er Danmarks kulturskatte bedre opbevaret i moserne end i nationalmuseet, så er det en meget letsindig omgang med ordet kendsgerning. Jeg ved godt, hr. H. C. Hansen er ikke den i sit parti, som bruger de utilbørlige og latrinære ord – det er der andre i partiet der gør, det er ikke hr. H. C. Hansens stil – men jeg mener, det er aldeles utilstedeligt, for hr. H. C. Hansen kender ikke noget til den kendsgerning, hvordan kunstskattene har det i moserne.

Det kan han slet ikke udtale sig om, og det er bare noget barokt nonsens.

Men der er meget i hr. H. C. Hansens tale, der lyder logisk. Som bekendt er det ikke alt, der er logisk, der også er rigtigt. Det lyder så logisk, at folk selv skal bestemme, og jeg har tidligere overvejet: hvor ligger den logiske brist i den fremstilling, som fremskridtspartiet plejer at give – med en særlig hilsen til den fraværende hr. Poulsgaard – i forhold til de virkelige omstændigheder?

Jeg tror, forskellen ligger deri, at man i fremskridtspartiet sammenligner kultur og kunst med varer, som om det var skjorter eller vaskemaskiner eller levedsmidler eller ting af den art. Sandheden er naturligvis, at kulturgøder må sammenlignes med skoler, med politi, med brandvæsen og hospitaler, altså med ting, som samfundet må stille til rådighed for befolkningen, således at de findes i det øjeblik, da befolkningen eller medlemmer af denne, enkeltpersoner eller grupper, måtte få brug derfor.

Det gælder kunst, og det gælder forskning. Hvis man skulle vente med at igangsætte forskning, til nogen syntes, at de havde brug for, at der blev forsket i noget, så ville vi nok ikke være kommet meget over stenalder- eller middelaldersamfundet. Imidlertid har vi til alle tider, selv når vi var mindre kloge, end vi er i dag, haft folk, der har haft indsigt i, forståelse for, at det er de i samfundet til enhver tid styrende, der har ansvaret for at yde denne service, for at gå i spidsen med disse ting. Og at der er et behov til stede, det er jo bevisligt.

Kulturministeren omtalte den redegørelse, vi fik for nogle måneder siden, om kulturstatistikken fra 1960/61 til 1977, og jeg er enig med ministeren i, at det er en fremragende bog. Der kan man læse mange ting.

Man kan bl. a. læse, at i de sidste ti år, fra 1967 til 1977, er bogudlånet tredoblet i antal bind. Når man har set det, bliver man selvfølgelig straks bekymret for, at bogudgivelsen, bogsalget, er tilsvarende på retur, og glad og rolig bliver man, når man så ser, at både antallet af titler, skønlitteratur taget for sig, dansk skønlitteratur for sig og udenlandsk skønlitteratur har vist en klar og betydelig stigning i det samme tidsrum.

Ergo er det bevisligt, at der er et behov, at folk fortsat og i stigende grad er villige til at betale for opfyldelsen af personlige, private